

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ПЕРНИК ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

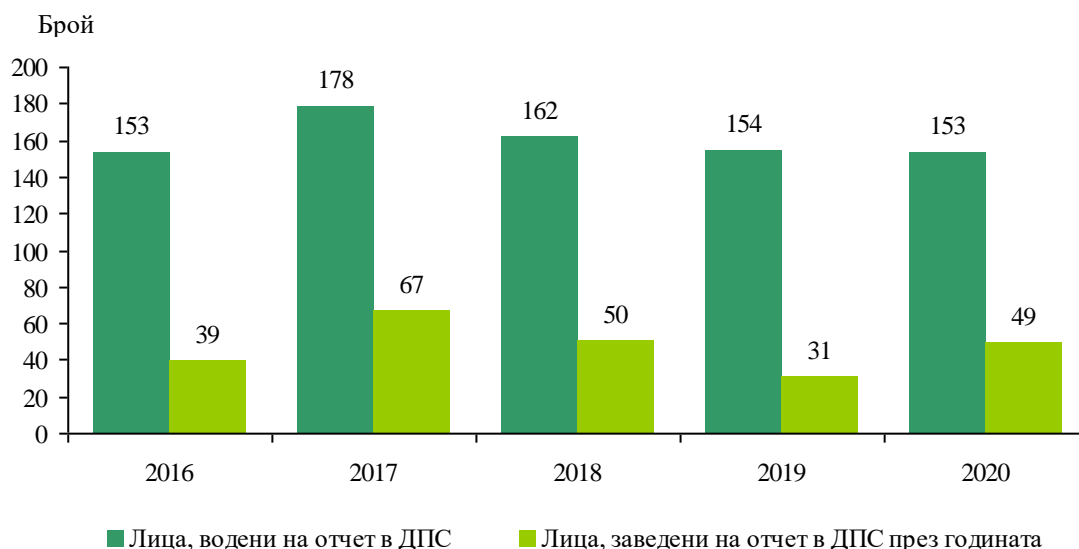
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2020 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Перник са водени 153 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2019 г. броят им намалява с 1, или с 0.6%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 84.3%;
- малолетни (8 - 13 години) - 15.7%;
- момчета - 116 (75.8%);
- момичета - 37 (24.2%)
- в криминогенна среда живеят 74 малолетни и непълнолетни (48.4%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Перник през периода 2016 - 2020 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Броят на заведените на отчет¹ в ДПС в област Перник през 2020 г. малолетни и непълнолетни е 49, или 32.0% от всички водени на отчет лица, като 65.3% от тях са непълнолетни. През 2020 г. 43 малолетни и непълнолетни лица, или 28.1% от водените на отчет през годината са снети от отчет в ДПС:

- поради поправка на поведението са отпаднали 11 лица (25.6%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 31 лица (72.1%);
- на други основания - 1 лице (2.3%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2020 г. през ДПС в област Перник са преминали 106 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 68, или 64.2%, а момичетата - 38 (35.8%). В сравнение с 2019 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви се увеличава с 11 лица (11.6%).

В структурата на противообществените прояви по видове следва да бъдат отбелязани:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 27 лица (25.5%);
- прояви на насилие и агресия - 11 малолетни и непълнолетни (10.4%);
- употреба на психоактивни вещества - 6 лица (5.7%).

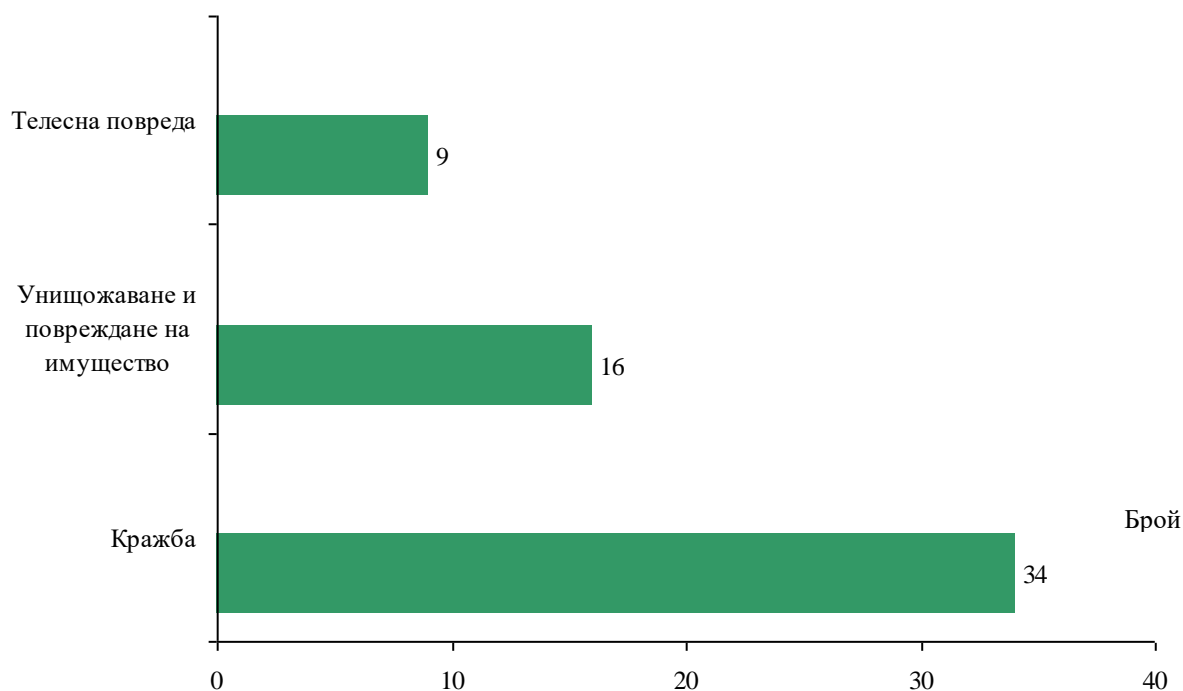
Извършени престъпления

През 2020 г. броят на малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления, е 72

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 34 лица, или 47.2% от всички лица, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 44.1% (15 лица).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Фиг. 2.
Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС в област Перник, по някои видове престъпления през 2020 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2020 г. в област Перник пострадали от престъпления са 16 деца, от които 1, или 6.3%, са момичета. Малолетни са 6 лица (37.5%), а непълнолетни - 10 (62.5%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 14 лица (87.5%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2020 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Перник са **образували 109 възпитателни дела**, от които 70 (62.4%) по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 108, като от тях в срок от 1 месец са решени 5 дела, или 4.6%. **Прекратено** е 1 дело, или 0.9% от образуваните възпитателни дела.

През отчетната година местните комисии са наложили **118 възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и

непълнолетните на 91 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 108 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 50 мерки (42.4%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 23 възпитателни мерки (19.5%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 17 възпитателни мерки (14.4%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи“ - 10 мерки (8.5%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 31 лица (34.1%), а непълнолетни - 60 (65.9%);
- момчетата са 73 (80.2%), а момичетата - 18 (19.8%).

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от НК, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>, раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).